

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNE PRAVOBRANILKE
ELEANOR SHARPSTON,
predstavljeni 22. oktobra 2015¹

Zadeva C-94/14

**Flight Refund Ltd
proti
Deutsche Lufthansa AG**

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Kúria (vrhovno sodišče, Madžarska))

„Območje svobode, varnosti in pravice — Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah — Odškodninski zahtevek zaradi zamude leta — Evropski plačilni nalog, izdan v državi članici, ki ni povezana z zahtevkom — Določitev pristojnega sodišča za odločanje v sodnem postopku“

1. V obravnavanem predlogu za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Kúria (madžarsko vrhovno sodišče), se porajajo neobičajna vprašanja v zvezi z Montrealsko konvencijo,² Uredbo Bruselj I,³ Uredbo o letalskih potnikih⁴ in Uredbo o evropskem plačilnem nalogu (v nadaljevanju: Uredba EPN).⁵

2. Zapletene – in precej nenavadne – okoliščine postopka v glavni stvari je mogoče povzeti tako. Madžarska potnica je na letu z zamudo iz Newarka (New Jersey, Združene države Amerike) v London (Združeno kraljestvo) na podlagi Uredbe o letalskih potnikih uveljavljala pravico do odškodnine od letalskega prevoznika s sedežem v Nemčiji. To pravico je odstopila družbi s sedežem v Združenem kraljestvu, ki je od notarke na Madžarskem pridobila evropski plačilni nalog po postopku iz Uredbe EPN. Pristojnost notarke je temeljila na podlagi (zavajajočega) madžarskega prevoda določbe Montrealske konvencije o sodni pristojnosti. Letalski prevoznik je vložil ugovor na evropski plačilni nalog in zanimal, da je opravil zadevni let. V takih okoliščinah je treba po Uredbi EPN postopek nadaljevati „pred pristojnimi sodišči države članice izvora“ (torej Madžarske, kjer je bil evropski plačilni nalog izdan). Vendar ni v Uredbi Bruselj I nobene podlage, da bi bilo katero koli sodišče te države članice pristojno za odškodninski zahtevek. Pristojno sodišče bi moralo določiti Kúria, vendar Kúria ocenjuje, da tega ne more storiti brez podrobnejših usmeritev o razlagi upoštevni določb prava EU.

1 — Jezik izvirnika: angleščina.

2 — Konvencija o poenotitvi nekaterih pravil za mednarodni letalski prevoz, sklenjena v Montrealu 28. maja 1999, ki jo je Evropska skupnost na podlagi člena 300(2) ES podpisala 9. decembra 1999 in jo potrdila s Sklepom Sveta 2001/539/ES z dne 5. aprila 2001 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 7, zvezek 5, str. 491).

3 — Uredba Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 42).

4 — Uredba (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 7, zvezek 8, str. 10).

5 — Uredba (ES) št. 1896/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o uvedbi postopka za evropski plačilni nalog (UL L 399, str. 1).

Pravni okvir

Montrealska konvencija

3. Letalski prevozniki so v skladu s členom 19 Montrealske konvencije odgovorni za škodo zaradi zamude v letalskem prevozu oseb, prtljage ali tovora.

4. Naslov člena 33 Montrealske konvencije je Sodna pristojnost. Člen 33(1) določa: „Odškodninsko tožbo je treba po izbiri tožnika vložiti na ozemlju ene od držav pogodbenic, bodisi pri sodišču v kraju prebivališča [sedeža] prevoznika ali v glavnem kraju poslovanja ali poslovne enote, prek katere je bila sklenjena pogodba, bodisi pri sodišču v namembnem kraju.“

5. Navedena določba torej ponuja dve osnovni možnosti – sodišča v kraju sedeža ali poslovanja prevoznika ali tista v namembnem kraju. V obeh primerih morajo biti ta sodišča na ozemlju ene od držav pogodbenic.

6. Vendar je bil člen 33 v madžarščino preveden tako, da se lahko zdi, da „na ozemlju ene od držav pogodbenic“ pomeni samostojno (tretjo) možnost za tožnika, in ne pogoj, ki velja za obe možnosti v nadaljevanju.⁶ V nasprotju vsaj z angleško, francosko in špansko različico⁷ se torej na prvi pogled na podlagi madžarskega besedila lahko zdi, da je odškodninsko tožbo mogoče po izbiri tožnika vložiti (a) na ozemlju ene od držav pogodbenic, ali (b) pri sodišču v kraju prebivališča prevoznika ali v glavnem kraju poslovanja ali poslovne enote, prek katere je bila sklenjena pogodba, ali (c) pri sodišču v namembnem kraju. (Na drugi pogled pa je mogoče tako razlago hitro zavrniti, ker bi bili možnosti (b) in (c) upoštevni samo, če bi bila tožba vložena zunaj ozemlja katere koli od držav pogodbenic in torej v državi, ki je Montrealska konvencija ne zavezuje.)

Uredba Bruselj I

7. Načeloma je mogoče v skladu s členi 2(1), 3(1) ter 5(1) in (5) Uredbe Bruselj I, če se razlagajo skupaj, osebo s stalnim prebivališčem v državi članici tožiti za odškodnino v zvezi s pogodbenim razmerjem samo pred sodišči tiste države ali tistimi v kraju izpolnitve zadevne obveznosti. V primeru opravljanja storitev je to kraj v državi članici, v katerem so bile v skladu s pogodbo storitve opravljene ali bi morale biti opravljene. Če pa gre za spor, ki izhaja iz poslovanja podružnice, agencije ali druge poslovne enote, je tako osebo mogoče tožiti pred sodišči v kraju, v katerem se nahaja ta podružnica, agencija ali poslovna enota.

8. Čeprav je od tega splošnega pravila precej mogočih izjem, se samo tri vsaj teoretično zdijo upoštevne za zadevo v glavni stvari.

6 — Kot kaže, obstajata dve „uradni“ različici Montrealske konvencije v madžarščini, ena v *Uradnem listu Evropske unije*, posebni izdaji v madžarščini, zvezek 7, poglavje 5, str. 492, in druga v 2005. évi VII. törvény (zakon št. 7 iz leta 2005), s katerim je bila konvencija prenesena v madžarsko pravo. Nobena pa ni verodostojna različica Montrealske konvencije. Obe različici člena 33(1) se po besedilu precej razlikujeta, vendar je v obeh besedilo „either [...] or [...]“ iz angleške različice prevedeno kot „vagy [...] vagy [...]“. V različici iz Uradnega lista pred prvim „vagy“ ni vejice, tako da bi ga bilo mogoče bolj enostavno razlagati kot „or“, in ne „either.“ Različica iz Zakona št. 7 iz leta 2005 pa vejico ima, čeprav se Kúria v predložitvenem sklepu nanjo sklicuje brez navajanja vejice. V obeh različicah je vejica pred drugim „vagy“.

7 — Druge verodostojne različice so v arabščini, kitajščini in ruščini. V francoščini se besedilo „either [...] or [...]“ glasi „soit [...] soit [...]“, v španščini pa „sea [...] sea [...]“. V obeh jezikih je vejica pred prvo od obeh besed, tako da je jasno, da je „na ozemlju ene od pogodbenic“ pogoj za uporabo obeh nadaljnjih možnosti.

9. Prvič, v skladu s členom 16(1) lahko potrošnik sproži postopek zoper drugo pogodbeno stranko bodisi pred sodišči v državi članici, v kateri ima ta stranka stalno prebivališče ali sedež, ali pred sodišči kraja, v katerem ima potrošnik stalno prebivališče. Vendar se na podlagi člena 15(3) ta izjema ne uporablja za pogodbe o prevozu, razen za pogodbe, po katerih cena vključuje kombinacijo prevoza in namestitve. V obravnavani zadevi ni nobenega podatka o tem, ali je bil morda zadevni let del takega potovalnega paketa.

10. Drugič, člen 23 (v zvezi s potrošniškimi pogodbami v povezavi s členom 17) ureja pogoje, pod katerimi se lahko stranke pravnega razmerja dogovorijo, da mora biti za spore, ki so ali ki bodo mogoče nastali v zvezi z nekim pravnim razmerjem, pristojno neko sodišče ali sodišča neke države članice. V obravnavani zadevi ni nobenega podatka o tem, ali tak dogovor obstaja.

11. Tretjič, v skladu s členom 24 je ne glede na pristojnost, ki izhaja iz drugih določb te uredbe, pristojno sodišče države članice, pred katerim se toženec spusti v postopek, razen če se je spustil v postopek, da bi ugovarjal pristojnosti. Nasprotno pa se v skladu s členom 26(1) sodišče, če je toženec s stalnim prebivališčem ali sedežem v eni od držav članic tožen v drugi državi članici in se ne spusti v postopek, po uradni dolžnosti izreče za nepristojno, razen če pristojnost izhaja iz določb te uredbe.

12. Za postopek v glavni stvari je lahko upoštevana še določba člena 27(1), ki se glasi: „Če pred sodišči različnih držav članic tečejo postopki z istim zahtevkom med istima strankama, vsa sodišča razen tistega, ki je prvo začelo postopek, po uradni dolžnosti prekinejo svoje postopke, vse dokler se ne ugotovi pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek.“

Uredba o letalskih potnikih

13. Uredba o letalskih potnikih določa minimalne pravice potnikov ob zavrnitvi vkrcanja ali odpovedi ali zamudi njihovih letov (člen 1(1)). Uporablja se za potnike, ki odhajajo z letališča na ozemlju države članice, za katero se Pogodba uporablja (člen 3(1)(a)), ali – če je dejanski letalski prevoznik zadevnega leta iz Skupnosti – potnike, ki pridejo na tako letališče z letališča iz tretje države (člen 3(1)(b)). Letalski prevoznik Skupnosti v tem smislu je letalski prevoznik z veljavno operativno licenco, ki jo izda država članica (člen 2(c)).

14. V primeru odpovedi leta imajo potniki v skladu s členom 5(1)(c) pravico do odškodnine v skladu s členom 7. Po členu 7(1)(c) se za lete nad 3500 kilometrov, ki niso znotraj Skupnosti (kamor spada let iz postopka v glavni stvari), plača odškodnina v višini 600 EUR. Vendar se lahko v skladu s členom 7(2)(c) za isto kategorijo letov odškodnina zniža za 50 %, če se potnikom ponudi sprememba poti do njihovega končnega namembnega kraja z alternativnim letom, katerega čas prihoda ne presega predvidenega časa prihoda prvotno rezerviranega leta za štiri ure. Za druge kategorije letov je upoštevana zamuda prihoda dve oziroma tri ure.

15. Člen 6 se glede na besedilo nanaša na obveznosti dejanskih letalskih prevoznikov, če utemeljeno pričakujejo, da bo imel let zamudo glede na odhod po voznem redu. Te obveznosti za lete nad 3500 kilometrov, ki niso leti znotraj Skupnosti, veljajo, če zamuda odhoda presega štiri ure. Odvisno od konkretnih okoliščin morajo letalski prevozniki ponuditi pomoč (v obliki obrokov hrane in osvežilnih napitkov, nastanitve, prevoza itn.) in/ali povračilo stroškov ali spremembo poti.

16. Navedeni člen ne določa, da imajo potniki pravico do odškodnine ob zamudi, in ne omenja zamude glede na prihod po voznem redu. Vendar je Sodišče člene 5, 6 in 7 razlagalo skupaj tako, da je glede na namen uredbe, da se zagotovi visoka raven varstva letalskih potnikov, ne glede na to, ali jim je bilo zavrnjeno vkrcanje ali je bil njihov let odpovedan ali je zamudil, za uporabo določb o pravici do odškodnine mogoče potnike, katerih let ima zamudo, izenačiti s potniki, katerih let je odpovedan, in da se tako lahko potniki, katerih let ima zamudo, sklicujejo na pravico do odškodnine iz člena 7 te

uredbe, če zaradi zamude leta izgubijo tri ure ali več.⁸

17. Uredba o letalskih potnikih ne vsebuje nobenih posebnih pravil o pristojnosti v primeru spora glede njene uporabe.

Uredba EPN

18. Namen Uredbe EPN je poenostaviti, pospešiti in zmanjšati stroške sodnih postopkov v čezmejnih zadevah v zvezi z nespornimi denarnimi zahtevki (člen 1(1)(a)). V skladu s členom 2(1) v povezavi s členom 3(1) se uporablja za civilne in gospodarske zadeve, v katerih ima vsaj ena od strank stalno ali običajno prebivališče v državi članici, ki ni država članica, pred sodiščem katere poteka postopek. Člen 4 uvaja postopek za evropski plačilni nalog „[z]a izterjavo denarnih zahtevkov za določene denarne zneske, ki so v trenutku predložitve vloge za evropski plačilni nalog že zapadli v plačilo“. Vendar tožeči stranki nič ne preprečuje, da bi vložila zahtevek v okviru katerega koli drugega postopka v skladu z nacionalnim pravom ali s pravom EU (člen 1(2)). V skladu s členom 5(1) je država članica, v kateri se izda evropski plačilni nalog, „država članica izvora“, člen 5(3) pa opredeljuje „sodišče“ kot „vsak organ države članice, ki je pristojen za evropske plačilne naloge ali za katere koli druge z njimi povezane zadeve“.

19. Člen 6(1) določa: „Pri uporabi te uredbe se pristojnost določi v skladu z ustreznimi pravili prava Skupnosti, zlasti v skladu z Uredbo (ES) št. 44/2001.“

20. V skladu s členom 7(1) se vloga za evropski plačilni nalog predloži na standardnem obrazcu iz Priloge I. Poleg podrobnosti o zahtevku je treba v vlogi navesti podlago za pristojnost. V oddelku 3 standardnega obrazca je navedenih 13 mogočih podlag, ki ne zahtevajo nadaljnjih navedb, podlaga 14 pa je „Drugo (prosimo, navedite)“. V Napotkih za izpolnjevanje obrazca, prav tako v Prilogi I, je med drugim navedeno: „Če vloga zadeva zahtevek zoper potrošnika v zvezi s potrošniško pogodbo, jo je treba vložiti pri pristojnem sodišču države članice, v kateri ima potrošnik stalno prebivališče. V drugih primerih je treba vlogo vložiti pri pristojnem sodišču države članice, ki je pristojno v skladu s pravili iz [Uredbe Bruselj I]. [...]“

21. V skladu s členom 8 mora sodišče, ki mu je predložena vloga za evropski plačilni nalog, na podlagi obrazca za vlogo preučiti, ali so med drugim izpolnjene zahteve iz člena 6 (o pristojnosti), ta preučitev pa se lahko opravi v obliki „avtomatiziranega postopka“ (čeprav ni nobene navedbe, kakšen naj bi bil ta postopek). V skladu s členom 11 se, če zahteve niso izpolnjene, vloga zavrne, vendar proti zavrnitvi ni niti pravnega sredstva niti ta ne preprečuje kakršnih koli nadaljnjih postopkov. Če pa so vse navedene zahteve izpolnjene, je treba v skladu s členom 12 evropski plačilni nalog izdati in vročiti toženi stranki.

22. Naslov člena 16 je „Ugovor zoper evropski plačilni nalog“. V skladu s členom 16, od (1) do (3), lahko tožena stranka vложи ugovor pri sodišču izvora v 30 dneh od vročitve naloga na standardnem obrazcu, na katerem mora zgolj izjaviti, da ugovarja zahtevku, brez navedbe razlogov za ugovor.

8 — Sodbi Sturgeon in drugi (C-402/07 in C-432/07, EU:C:2009:716, točke od 40 do 69) ter Nelson in drugi (C-581/10 in C-629/10, EU:C:2012:657, točke od 28 do 40). Glej tudi sodbo Folkerts (C-11/11, EU:C:2013:106). V sodbi Sturgeon in drugi (točki 57 in 58 sodbe) je Sodišče določilo nerazlikovalno merilo izgube časa treh ur ali več za vse lete (drugače kot različne zamude dveh, treh ali štirih ur, odvisne od kategorije leta, kakor je določeno v členih 6 in 7 Uredbe o letalskih potnikih), in sicer s sestavljenim izračunom na podlagi člena 5(1)(c)(iii), ki se nanaša na spremembo poti po obvestilu o odpovedi, ko lahko potniki odidejo največ eno uro pred odhodom po voznem redu in pridejo v njihov končni namembni kraj manj kot dve uri po prihodu po voznem redu. Sodišče je s seštevkom teh dveh obdobij ene in dveh ur prišlo do pojma „izgube časa“ treh ur, ne glede na kategorijo leta, v zvezi s katerim naj bi se plačala odškodnina iz člena 7 ob zamudi prihoda.

23. Prvi pododstavek člena 17(1) določa: „Če se ugovor vloži v roku iz člena 16(2), se postopek nadaljuje pred pristojnimi sodišči države članice izvora v skladu s pravili običajnega civilnega postopka, razen če je tožeča stranka izrecno zahtevala, da se postopek v takem primeru zaključi“ (kar stori tako, da vloži dodatek 2 k standardnemu obrazcu). V skladu s členom 17(2) tak prenos na običajni civilni postopek ureja pravo države članice izvora.

24. Če v roku ni bil vložen ugovor, člen 18(1) določa, da sodišče izvora nemudoma razglasi evropski plačilni nalog za izvršljiv.

25. Člen 20 določa „[p]onovn[o] preučitev v izrednih primerih“. Natančneje, člen 20(2) določa: „Po izteku roka iz člena 16(2) ima tožena stranka ob upoštevanju zahtev te uredbe [...] pravico pred pristojnim sodiščem države članice izvora zahtevati ponovno preučitev evropskega plačilnega naloga, če je bil plačilni nalog očitno napačno izdan ali zaradi drugih izjemnih okoliščin.“ Člen 20(3) določa, da če sodišče odloči, da je ponovna preučitev utemeljena, je evropski plačilni nalog ničen, sicer pa ostane veljaven.

26. Člen 26 določa: „Vsa procesna vprašanja, ki v tej uredbi niso posebej obravnavana, ureja nacionalno pravo.“

Madžarsko pravo

27. S členom 59(1) zakona št. 50 iz leta 2009 o postopku za plačilni nalog (2009. évi L. törvény a fizetési meghagyásos eljárásról) je notar pooblaščen za izdajo evropskega plačilnega naloga, s pristojnostjo po celotni Madžarski.

28. V skladu s členom 38(1) in (3) istega zakona notar v primeru ugovora spis postopka izroči sodišču, ki ga tožeča stranka določi v vlogi za plačilni nalog, ali pa, če tako sodišče ni bilo določeno, stvarno in krajevno pristojnemu sodišču na podlagi pravil iz zakona št. 3 iz leta 1952 o zakoniku o pravnem postopku (1952. évi III. törvény a polgári perrendtartásról).

29. Člen 30(2) navedenega zakonika določa, da je za tožbo zoper pravno osebo, ki nima sedeža na Madžarskem, krajevno pristojno sodišče po kraju sedeža tožeče stranke, če je to pravna oseba, ali po kraju stalnega ali običajnega prebivališča, če je tožeča stranka fizična oseba.

30. V skladu s členom 36(2) se postopek v zvezi s terjatvijo, ki izhaja iz transakcije, ki jo je gospodarski subjekt sklenil v okviru svoje dejavnosti, lahko začne tudi pri sodišču v kraju sklenitve ali izpolnitve pogodbe. V skladu s členom 37 je mogoče odškodninsko tožbo vložiti pri sodišču kraja, v katerem je bila škoda povzročena ali je dejansko nastala.

31. Člen 43(1) določa, da se sodišče, ki mu je zadeva predložena, po uradni dolžnosti izreče za krajevno nepristojno, vendar lahko presoja pravilnost predloženih dejstev za določitev svoje krajevne pristojnosti le, če so v nasprotju s splošno znanimi dejstvi ali dejstvi, ki jih sodišče pozna po uradni dolžnosti, ali če niso verjetna ali jih nasprotna stranka izpodbija.

32. V primeru spora o pristojnosti mora v skladu s členom 45(1) in (2)(c) Kúria določiti pristojno sodišče.

33. V skladu s členom 130(1) sodišče, ki mu je zadeva predložena, tožbo zavrže kot nedopustno, če se izkaže, (i) da je pristojnost madžarskih sodišč za odločanje o sporu izključena z določbo zakona ali mednarodne pogodbe, (ii) da je za odločanje o zahtevku, ki ga je vložila tožeča stranka, stvarno pristojno drugo sodišče ali organ ali (iii) da je za odločanje v sodnem postopku krajevno pristojno drugo sodišče.

34. V skladu s členom 157 je treba končati postopek, če bi tožba že morala biti zavržena kot nedopustna iz navedenih razlogov. Člen 157/A(1) določa, da če iz takega razloga tožbe ni bilo treba zavreči kot nedopustne, vendar pristojnosti madžarskih sodišč ni mogoče določiti na nobeni podlagi, mora sodišče končati postopek, če med drugim tožena stranka ni prišla na prvi narok za obravnavo niti ni predložila odgovora na tožbo.

Dejansko stanje, postopek in vprašanja za predhodno odločanje

35. V predložitvenem sklepu je naveden ta opis dejanskega in postopkovnega stanja zadeve v glavni stvari.

36. Letalska potnica je s pogodbo o odstopu odstopila svoje pravice do odškodnine zaradi zamude leta družbi Flight Refund Ltd (v nadaljevanju: družba Flight Refund) s sedežem v Združenem kraljestvu, ki se ukvarja z izterjavo takih odškodnin. Družba Flight Refund je pri madžarski notarki uvedla postopek za evropski plačilni nalog zoper družbo Deutsche Lufthansa AG (v nadaljevanju: družba Lufthansa) s sedežem v Nemčiji. Svojo vlogo, ki se je nanašala na znesek 600 EUR, je utemeljila z dejstvom, da ima na podlagi odstopa pravico do odškodnine od družbe Lufthansa zaradi več kot triurne zamude leta LH7626.⁹

37. Notarka je izdala evropski plačilni nalog, ne da bi raziskala, niti v katerem kraju je bila pogodba sklenjena in izpolnjena, niti v katerem kraju je domnevni škodni dogodek nastal, niti v katerem kraju je poslovna enota prevoznika, prek katere je bila sklenjena pogodba, niti namembni kraj leta. Svojo pristojnost je pojasnila z dejstvom, da je Madžarska država pogodbenica Montrealske konvencije. Družba Lufthansa je vložila ugovor in trdila, da ni bila dejanski prevoznik navedenega leta, ki ga je opravila družba United Airlines.¹⁰

38. Zastopnica družbe Flight Refund je izjavila, da po prehodu na sodni postopek ne more določiti pristojnega sodišča. Notarka se je obrnila na Kúrio, da bi to določilo pristojno sodišče, pri čemer je navedla, da so madžarska sodišča pristojna na podlagi člena 33(1) Montrealske konvencije, da ne more določiti, katero sodišče je dejansko pristojno za odločanje v postopku, ker nobena stranka nima sedeža na Madžarskem, da iz vloge nista razvidna niti kraj sklenitve pogodbe niti kraj njene izpolnitve, da ker let LH7626 zagotavlja povezavo med Newarkom in Londonom, je lahko kraj nastanka škodnega dogodka v Združenih državah Amerike ali v Združenem kraljestvu, in da družba Lufthansa trdi, da prevoze na tej povezavi opravlja družba United Airlines.

39. Kúria je na podlagi svojega razumevanja tega položaja Sodišču predložilo pet vprašanj za predhodno odločanje, od katerih so se prva tri nanašala na odškodninski zahtevek na podlagi člena 19 Montrealske konvencije in na razmerje med pravili o pristojnosti v tej konvenciji ter tistimi v Uredbi EPN in Uredbi Bruselj I. Četrto vprašanje se je nanašalo na možnost, da se po uradni dolžnosti preizkusi evropski plačilni nalog, izdan v nasprotju z upoštevnimi pravili, ali da se postopek konča, peto vprašanje pa se je nanašalo na morebitno obveznost določitve madžarskega sodišča za odločanje o sporu v zvezi s takim nalogom, tudi če ne obstaja nobena navezna okoliščina, ki utemeljuje pristojnost madžarskih sodišč.

40. Sprva so pisna stališča predložili nemška in madžarska vlada ter Komisija, ta pa so bila med drugim vročena strankama iz postopka v glavni stvari.

9 — Iz pogodbe o odstopu in vloge za evropski plačilni nalog v spisu, ki ga je Kúria predložilo Sodišču, izhaja, da je bila potnica ženska z naslovom v Budimpešti, da je družba Flight Refund za zastopanje pooblastila svojo madžarsko odvetnico in da je ta odvetnica vložila vlogo pri notarju.

10 — Iz ugovora, ki je tudi v spisu, izhaja, da je bila navedba vnesena v prazen prostor pod koncem standardnega obrazca, ki ne vsebuje razdelka, ki bi dopuščal navedbo razlogov za ugovor. Družba Lufthansa v svojem ugovoru ni izpostavila vprašanja pristojnosti.

41. Odvetnica družbe Flight Refund je nato pisala Sodišču in navedla, da je obvestila Kúria, da odškodninski zahtevek ne temelji na členu 19 Montrealske konvencije, ampak na Uredbi o letalskih potnikih, čeprav je bila zatrjevana podlaga za pristojnost madžarskih sodišč člen 33 Montrealske konvencije. Pojasnila je, da v obrazcu ni navedla podlage za zahtevek, ker v njem ni bilo nobenega razdelka za ta podatek, je pa navedla člen 33 Montrealske konvencije kot podlago za pristojnost v točki 14 razdelka 3 obrazca, ker je to določba, ki vsebuje pravilo o pristojnosti v zvezi z odškodninskimi zahtevki zaradi letalske zamude, ker Uredba o letalskih potnikih takega pravila nima.

42. Sodišče je glede na to sporočilo in v skladu s členom 101(1) Poslovnika prosilo Kúria za pojasnilo o pravni podlagi za zahtevek iz postopka v glavni stvari in identiteti letalskega prevoznika v smislu Uredbe o letalskih potnikih.

43. Kúria je odgovorilo, da je zahtevek družbe Flight Refund dejansko temeljil na členih 6 in 7 Uredbe o letalskih potnikih, glede pristojnosti madžarskih sodišč pa se je oprlo na člen 33 Montrealske konvencije. Glede na to je Kúria umaknilo prva tri vprašanja in spremenilo peto. Ker pa so mu nacionalna postopkovna pravila preprečevala obravnavanje dokazov o vsebini primera, ni moglo predložiti dodatnih informacij o identiteti dejanskega letalskega prevoznika.

44. Vprašani, v zvezi s katerima je bilo Sodišče zaproseno za sprejetje predhodne odločbe, se zdaj glasita:

- „1. Ali se lahko evropski plačilni nalog, ki je bil izdan v nasprotju s ciljem [Uredbe EPN] ali ki ga je izdal mednarodno nepristojni organ, preuči po uradni dolžnosti? Ali pa je treba zaradi nepristojnosti sodni postopek, ki sledi ugovoru, po uradni dolžnosti ali na zahtevo končati?
2. Če so madžarska sodišča pristojna za odločanje v sodnem postopku, ali je treba upoštevno pravilo o pristojnosti razlagati tako, da mora Kúria pri določanju pristojnosti sodišča določiti vsaj eno sodišče, ki mora, če ni pristojnosti v skladu s procesnim pravom države članice, vsebinsko odločiti v sodnem postopku, ki se je začel na podlagi ugovora?“

45. Kúria je v odgovoru navedlo tudi, da je še vedno pomembno, da se ugotovi, ali bi morala, če Uredba o letalskih potnikih ne vsebuje potrebnih pravil, pristojnost za postopek za evropski plačilni nalog, s katerim se uveljavlja zahtevek po navedeni uredbi, urejati Montrealska konvencija, Uredba Bruselj I ali druga pravila. Poleg tega je želelo izvedeti, ali člen 17(1) Uredbe EPN določa pravilo o pristojnosti, ki neodvisno od Uredbe Bruselj I vzpostavlja pristojnost sodišč države članice izvora.

46. Po vročitvi odgovora in spremenjenih vprašanj Kúria je nadaljnja pisna stališča predložila samo Madžarska. Obravnave ni bilo, ker ni bilo zahteve zanj.

Presoja

Dopustnost predloga za sprejetje predhodne odločbe

47. Nemška vlada je v stališčih navedla, da bi lahko bil predlog za sprejetje predhodne odločbe nedopusten bodisi v celoti, ker s spletne strani družbe Flight Refund izhaja, da je podjetje prenehalo delovati, bodisi v zvezi s prvimi tremi vprašanji, ker razlaga Montrealske konvencije ni upoštevna pri odločanju o vprašanjih iz postopka v glavni stvari.

48. Ker je Kúria potrdilo, da postopek pred njim še teče, in je prva tri vprašanja umaknilo, se o navedenih vidikih ni treba naprej opredeljevati.

Vsebina predloga za sprejetje predhodne odločbe

49. Temeljno vprašanje v obravnavani zadevi je tole: kaj je treba storiti, če evropski plačilni nalog izda organ države članice, katere sodišča niso pristojna za odločanje o zahtevku iz naloga, in če bi bilo treba, po ugovoru, spor nadaljevati pred „pristojnimi sodišči države članice izvora“? Kot je opozorila nemška vlada, v Uredbi EPN ni nobenega pravila za tak položaj.

50. Kúria v vprašanih predvideva dve rešitvi. Prva možnost je, da je Kúria samo pooblaščen, da – ne da bi mu bilo treba določiti sodišče za odločanje o vsebini osnovnega zahtevka – opravi preizkus evropskega plačilnega naloga, kar pod predpostavko, da je bil nalog očitno nezakonito izdan glede na zahteve iz Uredbe EPN, vodi v sklep, da je ničen, ali v končanje postopka. Druga možnost pa je, da bi Kúria samo moralo, tudi če ne bi bilo nobene opredeljive podlage za pristojnost, določiti madžarsko sodišče za odločanje o zahtevku.

51. Preden pa bom obravnavala vprašanje, ali bi bilo mogoče slediti kateremu od navedenih pristopov (jasno pa je, da za nobenega ni mogoče trditi, da se po zakonodaji *zahteva*, in zdi se primerno, da se obravnavata skupaj), bi bilo po mojem mnenju koristno pregledati, kaj se v zadevi je ali ni zgodilo do zdaj v primerjavi s tistim, kar bi se moralo. V zvezi s tem se mi zdi pošteno reči, da je zapletenost, iz katere se mora zdaj Kúria izvleči, v bistvu posledica osnovnih napak, ki jih je najprej storila družba Flight Refund ter njena odvetnica in nato notarka, ki je izdala evropski plačilni nalog. Te napake so v bistvu v nasprotju s ciljem Uredbe EPN, da se poenostavijo in pospešijo sodni postopki v čezmejnih zadevah v zvezi z nespornimi denarnimi zahtevki.¹¹

52. Prvič, družba Flight Refund se pri utemeljevanju pristojnosti za izdajo evropskega plačilnega naloga zoper Lufthansa na Madžarskem ne bi smela opirati na Montrealsko konvencijo.¹² V skladu s členom 6 Uredbe EPN se pristojnost določi v skladu z „ustreznimi pravili prava Skupnosti, zlasti v skladu z Uredbo (ES) št. 44/2001“. Čeprav bi lahko načeloma „ustrezna pravila prava Skupnosti“ zajemala Montrealsko konvencijo, je Sodišče že razsodilo – kot je bilo opozorjeno v pisnih stališčih – da pristojnost v zvezi z zahtevkom po Uredbi o letalskih potnikih ureja izključno Uredba Bruselj I.¹³ Poleg tega iz „[n]apotkov za izpolnjevanje obrazca“ za evropski plačilni nalog jasno izhaja, da je treba upoštevati pravila Uredbe Bruselj I (glej točko 20 zgoraj). Kakor koli, samo po sebi je umevno, da se kakršno koli pravilo o pristojnosti v Montrealski konvenciji nanaša na postopek v zvezi z zahtevki, ki jih ureja ta konvencija, in ne zahtevki, ki jih urejajo drugi akti. Montrealska konvencija drugače od Uredbe Bruselj I ne določa splošno uporabljivih pravil o pristojnosti.

53. Drugič, odvetnica družbe Flight Refund bi morala tudi ob sklicevanju na Montrealsko konvencijo vedeti, da obstajata dve različni madžarski različici tega akta,¹⁴ od katerih nobena ni verodostojna, vsaj eno od njiju pa bi bilo mogoče razlagati tako, da „na ozemlju ene od držav pogodbenic“ *ni* samostojna in samozadostna podlaga za pristojnost, tako da je potrebna uporaba verodostojnega besedila konvencije.

11 — „Oh, what a tangled web we weave, when first we practise to deceive!“ (Oh, kako zapleteno mrežo pletemo, ko prvič koga preslepimo!) je zapisal Sir Walter Scott v *Marmionu* (Canto VI, XVII). Ne obtožujem nobene stranke, da je želela koga preslepiti, ampak mreža je v obravnavanem primeru zares zapletena in vredna najbolj zvitih profesorjev prava, ki želijo študente zmeti z izpitnim vprašanjem.

12 — Nobenega podatka ni o tem, ali je družba Flight Refund stopila v stik z družbo Lufthansa, preden je vložila vlogo za evropski plačilni nalog. To je v skladu z njeno spletno stranjo (<http://flight-refund.eu/>) očitno njena redna praksa. Mogoče je, da je to storila, pa družba Lufthansa preprosto ni odgovorila. Če je tako, potem mora družba Lufthansa nositi del odgovornosti za poznejšo zmedo, ker bi kratak odgovor v smislu, da je bila družba United Airlines dejanski letalski prevoznik, (verjetno) preprečil postopek za evropski plačilni nalog zoper njo.

13 — Sodba Rehder (C-204/08, EU:C:2009:439, točke od 26 do 28 in navedena sodna praksa).

14 — Glej opombo 6 zgoraj.

54. Tretjič, notarka, ki je prejela vlogo za evropski plačilni nalog, bi morala preveriti trditev družbe Flight Refund, da pristojnost temelji na členu 33 Montrealske konvencije. Člen 8 Uredbe EPN sicer res dovoljuje, da se tako preverjanje opravi v obliki „avtomatiziranega postopka“, ki je seveda lahko vzrok za napako. Vendar je notar v smislu Uredbe EPN pravosodni organ in bi moral kot tak poznati pravo, ki ga mora uporabljati, ter prevzeti odgovornost za način njegove uporabe.

55. Tako odvetnica družbe Flight Refund kot notarka bi torej morali preizkusiti mogoče podlage za pristojnost izključno na podlagi Uredbe Bruselj I. Te mogoče podlage so, kot kaže, te, ki so navedene v nadaljevanju.

56. Prva podlaga za pristojnost v sistemu Uredbe Bruselj I so sodišča države članice, v kateri ima tožena stranka stalno prebivališče (člen 2(1)) – v obravnavani zadevi Nemčija. Druga so v zvezi s pogodbenimi razmerji sodišča v kraju izpolnitve zadevne obveznosti (člen 5(1)(a)). Ker odškodninski zahtevek izvira iz domnevne zamude prihoda, je kraj izpolnitve po mojem mnenju kraj prihoda – torej London. Zato so bila najbolj očitna sodišča, od katerih bi se zahtevala izdaja evropskega plačilnega naloga, in torej najbolj zanesljivo pristojna sodišča v Nemčiji in Angliji.

57. Tretja možnost bi lahko bila sodišča v kraju, v katerem se nahaja podružnica, agencija ali poslovna enota družbe Lufthansa (člen 5(5)), če je bila vozovnica kupljena v taki podružnici, agenciji ali poslovni enoti. To je mogoče, in ker ima potnik, kot kaže, stalno prebivališče na Madžarskem, bi to bila lahko podlaga za pristojnost madžarskih sodišč. Vendar bi moralo Kúria to preveriti, ker kot kaže, trenutno ni dokazov o tem, kje je bila vozovnica kupljena.

58. Ugotoviti je mogoče – čeprav ni neposredno upošteveno – da navedene tri podlage za pristojnost ustrezajo tistim iz člena 33(1) Montrealske konvencije, če se zanemari fiktivna podlaga zgolj „na ozemlju ene od držav pogodbenic“.

59. Mogoča dodatna podlaga, na kateri bi bilo mogoče utemeljiti pristojnost madžarskih sodišč, se nanaša na stalno prebivališče potnika. Res je, da se določba madžarskega prava, ki dovoljuje, da fizična oseba s stalnim ali običajnim prebivališčem na Madžarskem vloži tožbo na Madžarskem zoper pravno osebo, ki tam nima sedeža,¹⁵ ne zdi popolnoma skladna z Uredbo Bruselj I, če gre za splošno uporabljivo določbo. Taka določba bi bila povsem nasprotna splošni določbi Uredbe Bruselj I, ki daje prednost sodiščem države članice stalnega prebivališča ali sedeža tožene stranke.¹⁶ So pa okoliščine, v katerih ta uredba dopušča tako možnost, in sicer če je fizična oseba potrošnik in vloži tožbo zoper drugo stranko potrošniške pogodbe, ki je – če je prevozna pogodba – del potovalnega paketa.¹⁷

60. Vsekakor pa mora okoliščine zadevne pogodbe presoditi Kúria. Poleg tega dvomim, da se je mogoče na tako podlago za pristojnost opirati, če zadevni potrošnik odstopi zahtevek agenciji za izterjavo, kot je družba Flight Refund. Čeprav Uredba Bruselj I ne ureja odstopa zahtevka,¹⁸ osebno pa tudi ne poznam sodne prakse v zvezi s tem, je jasno, da je namen določbe o izjemi, s katero se

15 — Člen 30(2) zakonika o pravdnem postopku, glej točko 29 zgoraj.

16 — Glej točko 7 zgoraj.

17 — Glej točko 9 zgoraj.

18 — Nasprotno pa člen 14(1) Uredbe (ES) št. 593/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o pravu, ki se uporablja za pogodbeno obligacijska razmerja (Rim I) (UL L 177, str. 6) določa: „Za razmerje med odstopnikom in prevzemnikom pri odstopu terjatve ali pogodbeni subrogaciji nasproti drugi osebi („dolžnik“) se uporablja pravo, ki se v skladu s to uredbo uporablja za pogodbo med odstopnikom in prevzemnikom.“ Žal to kolizijsko pravilo ne pomaga pri ločenem vprašanju pristojnosti za odločanje o zahtevku zoper družbo Lufthansa. Če bi, bi bila zadnjenavedena zadeva preprosta, ker pogodba o odstopu med družbo Flight Refund in potnico določa, da vprašanja, ki niso urejena v pogodbi, ureja madžarsko pravo in da je za spore med navedenima strankama izključno pristojno Budai Központi Kerületi Bíróság (osrednje okrožno sodišče v Budi). Vendar čeprav je na podlagi člena 14(2) Uredbe št. 593/2008 torej madžarsko pravo tisto, ki naj določi „pogoje, pod katerimi se lahko odstop ali subrogacija uveljavlja nasproti dolžniku“, to po mojem mnenju ne more pomeniti, da je mogoče za družbo Lufthansa, ki ni stranka pogodbe, uporabiti pristojnost sodišča, katerega pristojnost ne temelji na Uredbi Bruselj I.

sodiščem kraja stalnega prebivališča potrošnika lahko pripisuje prav tak pomen kot sodiščem kraja stalnega prebivališča tožene stranke, razbremeniti šibkejšo pogodbeno stranko potrebe po uveljavljanju zahtevka pri tujih sodiščih.¹⁹ To pa ne velja, če tožeča stranka ni šibkejša pogodbeno stranka – torej potrošnik – ampak poklicna agencija za izterjavo.²⁰

61. Nazadnje, mogoče je, da pogoji prodaje vozovnice vsebujejo določbo o pristojnosti. Če je tako, je treba njeno veljavnost presojati glede na določbe člena 23 in po potrebi člena 17 Uredbe Bruselj I.²¹

62. Na podlagi razpoložljivih informacij se mi torej zdi, da pristojnosti madžarskih sodišč za odločanje o odškodninskem zahtevku po Uredbi o letalskih potnikih ni mogoče povsem izključiti na podlagi Uredbe Bruselj I, čeprav niti Sodišče niti Kúria nimata nobenih informacij, na podlagi katerih bi bila ta pristojnost jasna. Mogoče pa je ugotoviti, da pristojnost ne more temeljiti na Montrealski konvenciji in da bi bilo za ugotovitev pristojnosti na podlagi Uredbe Bruselj I potrebnih več informacij.

63. Kúria je tudi obvestilo Sodišče, da ni pooblaščen za obravnavanje dokazov o vsebini zadeve. Čeprav Sodišče ni pristojno za razlago madžarskega prava, se mi zdi verjetno, da določbe, na katere se sklicuje Kúria in so navedene zgoraj v točki 29 in naslednjih, ne preprečujejo obravnavanja dokazov o vprašanju dopustnosti. Vsekakor pa menim, da je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča madžarski zakonik o pravnem postopku razlagati tako, da se zagotovi polna učinkovitost določb prava EU, tudi tistih o pristojnosti.²²

64. Če bi celovit preizkus vseh dejstev, upoštevni za vprašanje pristojnosti, glede na Uredbo Bruselj I pokazal, da so madžarska sodišča pristojna za odločanje o zahtevku družbe Flight Refund zoper družbo Lufthansa na podlagi razlage Uredbe o letalskih potnikih s strani Sodišča, težave Kúria ne bi nastale.

65. Zato bom v nadaljevanju domnevala, da je bil tak preizkus opravljen in da je bilo na tej podlagi ugotovljeno, da ta sodišča niso pristojna za odločanje o tem zahtevku. V teh okoliščinah Kúria preprosto ne more določiti pristojnega sodišča države članice izvora, pred katerim bi se postopek nadaljeval v skladu z običajnimi pravili pravnega postopka, kot to določa člen 17(1) Uredbe EPN.

66. Vendar se saga s tem, da je notarka nepravilno izdala evropski plačilni nalog, ne konča.

67. Ta nalog je bil poslan družbi Lufthansa, ki je vložila ugovor. Družba Lufthansa je, čeprav se to od nje ne zahteva, navedla razlog za zavrnitev odgovornosti, in sicer da ni bila dejanski letalski prevoznik za zadevni let. Če bi bilo to mogoče obravnavati kot spuščanje v postopek v smislu člena 24 Uredbe Bruselj I, bi lahko bilo podlaga za pristojnost madžarskih sodišč.²³ Vendar je Sodišče razsodilo, da se vložitev ugovora zoper evropski plačilni nalog, tudi če so v njem navedene utemeljitve o vsebini zadeve, ne more obravnavati kot spuščanje v postopek v smislu člena 24 Uredbe Bruselj I.²⁴

19 — Podobna pravila veljajo za tožbe, ki jih vložijo zavarovalec, zavarovanec ali upravičenec zoper zavarovalnico, ali delojemalec zoper svojega delodajalca, iz uvodne izjave 13 preambule k Uredbi Bruselj I pa jasno izhaja, da so vse te določbe namenjene zaščiti šibkejše stranke z ugodnejšimi pravili o pristojnosti.

20 — Družba Flight Refund se na svoji spletni strani opisuje kot „Your Legal Attendant“ (vaš pravni pomočnik) in specialist za postopke izvršitve zahtevkov. Iz spletne strani tudi izhaja, da družba Flight Refund zdaj posluje pod firmo Flight Refund Kft., ki je družba z omejeno odgovornostjo – registrirana na Madžarskem, s sedežem v Budimpešti – in ki je vezani zastopnik družbe PannonHitel Zrt., zasebnega podjetja, prav tako registriranega na Madžarskem. Sprememba sedeža pa po mojem mnenju ni upoštevna, ker (i) je postopek začela družba Flight Refund Ltd. s sedežem v Združenem kraljestvu in (ii) družba z omejeno odgovornostjo ni potrošnik, zato kraj njenega sedeža ne more biti podlaga za pristojnost.

21 — Glej točko 10 zgoraj.

22 — Glej v zvezi z Bruseljsko konvencijo, ki je bila predhodnica Uredbe Bruselj I, sodbo Hagen (C-365/88, EU:C:1990:203, točka 20 in navedena sodna praksa). Glej tudi, kot primer v zvezi z Uredbo Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 243), sodbo Purucker (C-256/09, EU:C:2010:437, točka 99 in navedena sodna praksa).

23 — Glej točko 11 zgoraj.

24 — Sodba Goldbet Sportwetten (C-144/12, EU:C:2013:393, točke od 38 do 41).

68. Učinek ugovora je, prvič, da evropski plačilni razlog v skladu s členom 18 Uredbe EPN ne more biti razglašen za izvršljiv, in drugič, da se postopek v skladu s členom 17(1) navedene uredbe nadaljuje pred „pristojnimi sodišči države članice izvora“.

69. Dokler se lahko postopek nadaljuje, se torej zdi, da je zahtevek družbe Flight Refund v medprostoru. Evropski plačilni nalog je bil izdan, vendar ne more biti razglašen za izvršljiv. Uredba EPN jasno določa, da se mora postopek nadaljevati v državi članici izvora, to je na Madžarskem.

70. To je seveda pravilno ob domnevi, da so sodišča te države članice mednarodno pristojna za odločanje o zahtevku, kar je načeloma tako, če organ, ki je izdal evropski plačilni nalog, pravilno preizkusi svojo pristojnost v skladu s členoma 6 in 8 Uredbe EPN. Vendar kot kaže, zakonodajalec ni povsem predvidel možnosti, da morda sodišča države članice izvora niso mednarodno pristojna za odločanje o osnovnem zahtevku.

71. Poleg tega, čeprav člen 1(2) Uredbe EPN določa, da uredba tožeči stranki ne preprečuje, da zahtevek vloži po kakšnem drugem postopku, to po mojem mnenju ni mogoče razlagati tako, da omogoča vložitev zahtevka ali izvršitev naloga vzporedno z drugim postopkom, kar lahko vodi v dvojno izvršitev. Namesto tega se zdi, da dokler postopek za evropski plačilni nalog ni končan, člen 27 preprečuje kateremu koli drugemu sodišču odločanje o zahtevku.

72. Kot sem navedla²⁵ in je bilo opozorjeno v stališčih, predloženih Sodišču, zakonodaja posebej ne določa rešitve v okoliščinah, kot so tiste iz postopka v glavni stvari. Zato je treba najti rešitev, ki ni neskladna z zakonodajo in ki dopušča končanje postopka za evropski plačilni nalog, družbi Flight Refund nadaljevanje postopka z zahtevkom (če ga še vedno želi) in družbi Lufthansa, da se brani pri sodišču, ki je pristojno v smislu Uredbe Bruselj I.

73. Družba Lufthansa v ugovoru ni poudarila vprašanja krajevne nepristojnosti notarke. Vendar tudi če bi, ne vidim, kako bi to lahko spremenilo procesni položaj. Učinek ugovora, ki ni oblikovan tako, da bi vključeval navedbo razlogov za ugovor, bi bil po mojem mnenju enak kot v dejanskih okoliščinah postopka v glavni stvari – zahtevek bi bilo treba še vedno nadaljevati pred pristojnimi sodišči države članice izvora, to, da ni mogoče najti takega sodišča, pa se ne bi spremenilo.

74. Družba Lufthansa bi morda lahko v skladu s členom 20(2) Uredbe EPN uveljavljala vprašanje krajevne pristojnosti notarke po poteku roka za vložitev ugovora (in torej implicitno šele, ko bi bil evropski plačilni nalog razglašen za izvršljiv), ker je bil nalog „ob upoštevanju zahtev te uredbe očitno napačno izdan“, ta pojem pa bi bilo treba po mojem mnenju razlagati tako, da zajema to, da ga je izdal organ, ki očitno ni imel mednarodne pristojnosti v skladu z Uredbo Bruselj I. To bi zajemalo zahtevo po ponovni preučitvi naloga „pred pristojnim sodiščem države članice izvora“, kar bi bilo obvezno, če bi ta ugotovil, da je ponovna preučitev utemeljena, zato da se evropski plačilni nalog razglasi za ničen. S tem bi se postopek končal (brez poseganja v ponovno vložitev zahtevka po istem ali drugem postopku pri pristojnem sodišču).

75. Nočem reči, da bi morala družba Lufthansa tako ravnati, komercialno se zdi malo verjetno, da bi to bilo v njenem interesu. Kljub temu pa mislim, da se je smiselno ustaviti in preučiti ta položaj ter ga primerjati s tistim iz postopka v glavni stvari.

76. Če tožena stranka vloži zahtevo po ponovni preučitvi v skladu s členom 20(2) Uredbe EPN, je jasno, prvič, da mora to ponovno preučitev vedno opraviti „pristojno sodišče države članice izvora“, tudi če – kar je mogoče – v tej državi ni nobenega sodišča s pristojnostjo za odločanje o osnovnem zahtevku. Če ne bi bilo tako, bi bilo nemogoče popraviti položaje, v katerih evropski plačilni nalog izda organ brez mednarodne pristojnosti, kar pa mora biti mogoče.

25 — Glej točko 49 zgoraj.

77. Jasno je tudi, da ker identifikacija pristojnega sodišča v Uredbi EPN ni urejena, jo v skladu s členom 26 te uredbe ureja nacionalno pravo. Na Madžarskem je treba zato to nacionalno pravo²⁶ razlagati tako, da če določitev pristojnega sodišča ne sledi samodejno iz, na primer, kraja sedeža notarja, ki je izdal evropski plačilni nalog, mora imeti Kúria možnost in obveznost, da določi pristojno sodišče. Če je bil nalog izdan napačno, mora to sodišče končati postopek z ugotovitvijo, da je nalog ničen. Pristojno sodišče v tem položaju pa ni sodišče, ki je pristojno za odločanje o osnovnem zahtevku. To je sodišče, ki je pristojno za preizkus zakonitosti evropskega plačilnega naloga.

78. Tak pa je v bistvu tudi položaj v postopku v glavni stvari. Kúria mora načeloma v skladu s svojimi obveznostmi po madžarskem zakoniku o pravnem postopku v povezavi s členom 17(1) Uredbe EPN in svojo dolžnostjo, da zagotovi polno učinkovanje pravil prava EU o pristojnosti, določiti sodišče, pristojno za odločanje o osnovnem zahtevku. Da bi to lahko storilo, mora preizkusiti vsa dejstva, ki so upoštevna za določitev pristojnosti. Edini položaj, v katerem take določitve ne more opraviti, je, če ugotovi, da madžarska sodišča niso mednarodno pristojna.

79. V takem položaju bi bilo logično, da bi se določilo sodišče, ki bi bilo pristojno za preizkus veljavnosti evropskega plačilnega naloga, če bi tožena stranka zahtevala ponovno preučitev v skladu s členom 20(2) Uredbe EPN, in ki je tudi stvarno pristojno za odločanje o takih zahtevkih, kot je zadevni. To sodišče bi se moralo nato v skladu s členom 26(1) Uredbe Bruselj I razglasiti za nepristojno za odločanje o zahtevku, razen če se tožena stranka ne bi spustila v postopek, ne da bi ugovarjala njegovo pristojnost. Tožeča stranka bi lahko nato vložila zahtevek pri katerem koli drugem pristojnem sodišču. Če bi se tožena stranka s kakršnim koli drugim namenom spustila v postopek, bi bila pristojnost sodišča vzpostavljena na podlagi člena 24 Uredbe Bruselj I in postopek bi se lahko v skladu s členom 17 Uredbe EPN nadaljeval.

80. Menim, da taka rešitev, ki v širšem smislu ustreza tisti, ki jo je predvidelo Kúria v drugem vprašanju, ni v neskladju z nobeno upoštevno zakonodajo. Res pa je, da lahko povzroča težave, če ne bi bilo mogoče identificirati nobenega sodišča, ki bi bilo hkrati pristojno za preizkus veljavnosti evropskega plačilnega naloga in stvarno pristojno za odločanje o takem vprašanju.

81. V skladu z drugo rešitvijo, ki jo je predvidelo Kúria v prvem vprašanju, bi to po uradni dolžnosti samo ponovno preučilo evropski plačilni nalog. Čeprav bi bil s tem očitno zahtevani cilj dejansko dosežen na način, ki ni dosti drugačen od druge rešitve, menim da je ta nekoliko manj skladna z določbami Uredbe EPN, ker člen 20 te uredbe ne predvideva ponovne preučitve po uradni dolžnosti, ampak zgolj ponovno preučitev na zahtevo tožene stranke.

Sklepni preudarki

82. Obravnavani znesek v postopku v glavni stvari je majhen,²⁷ priznavam pa, da bi bile lahko vrednosti precej višje v drugih postopkih za evropski plačilni nalog. Vendar je končna rešitev obravnavanega problema v vseh primerljivih položajih jasna – postopek za evropski plačilni nalog je treba v interesu vseh strank končati, da se omogoči uveljavljanje zahtevka pred pristojnim sodiščem, če se želi. Če bi problem nastal pred nižjim sodiščem, je zelo mogoče, da bi se našla praktična rešitev, ne da bi se pri Sodišču vložil predlog za sprejetje predhodne odločbe.

26 — Na spletni strani European judicial enforcement (http://www.europe-eje.eu/sites/default/files/pj/dossiers/ipe_hongrie_english.pdf) je v zvezi s postopkom za evropski plačilni nalog na Madžarskem navedeno zgolj, da „ponovno preučitev iz člena 20(2) Uredbe (ES) št. 1896/2006 urejajo madžarski predpisi o dopustnosti obnove postopka (zakonik o pravnem postopku)“.

27 — Glavni zahtevek znaša 600 EUR. V skladu s pogodbo o odstopu med družbo Flight Refund in potnico je družba Flight Refund upravičena do 25 % tega zneska (150 EUR), če bi bil zahtevek uspešen, in do ničesar, če ne bi bil. V takih okoliščinah ni presenetljivo, da si družba Flight Refund ni prav posebej prizadevala ali si ustvarjala stroškov s tem, da bi pomagala Kúria ali Sodišču pri rešitvi problema, ki je nastal deloma zaradi spregleda zakonodajalca in deloma zaradi pomanjkanja poklicne skrbnosti družbe Flight Refund, njene odvetnice in notarke, ki je izdala evropski plačilni nalog. Poleg tega glede na zadevni znesek in svoje trdno prepričanje, da v nobenem primeru ni popolnoma nič odgovorna, ni presenetljivo, da je bila tudi družba Lufthansa v zvezi s tem sproščena.

83. Vendar mora o vprašanju odločiti sodišče, zoper odločitve katerega ni pravnega sredstva po nacionalnem pravu, in ki torej v skladu s členom 267 PDEU ni imelo druge možnosti, kot da vloži tak predlog. Kúria je lojalno spoštovalo to obveznost. Posledično mora Sodišče, čeprav bi bila (po mojem mnenju) ustrezna katera koli od rešitev, ki ju je predvidelo Kúria, zadevo na dolgo obravnavati.

84. Menim, da gre za zadevo *par excellence*, v kateri bi bila primerna kakšna manj podrobna obravnava, bodisi da bi bil to postopek „zelene luči“, ki ga je zagovarjal moj predhodnik Sir Francis Jacobs,²⁸ bodisi kakšen drug mehanizem. Ob upoštevanju povečanega obsega dela Sodišča in pritiska nanj, da na vprašanja nacionalnih sodišč odgovarja s čimprejšnjimi sodbami, bi bilo morda smiselno ponovno načeti razpravo o tem vprašanju.

Predlog

85. Glede na navedeno menim, da bi moralo Sodišče na vprašanja, ki jih je postavilo Kúria, odgovoriti: Uredbo (ES) št. 1896/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o uvedbi postopka za evropski plačilni nalog je treba razlagati tako, da če:

- (a) je evropski plačilni nalog izdalo sodišče ali organ države članice, vendar ni mogoče identificirati nobene podlage za vzpostavitev krajevne pristojnosti sodišč te države članice v zvezi z vloženim zahtevkom,
- (b) je tožena stranka vložila ugovor, zaradi česar se mora v skladu s členom 17(1) Uredbe št. 1896/2006 nadaljevati pred pristojnim sodiščem te države članice po običajnih pravilih pravnega postopka, in
- (c) mora višje sodišče v skladu z navedenimi pravili določiti tako pristojno sodišče,

potem bi moralo višje sodišče določiti sodišče, ki bi bilo pristojno za preizkus veljavnosti evropskega plačilnega naloga, če bi tožena stranka vložila zahtevo za ponovno preučitev v skladu s členom 20(2) Uredbe št. 1896/2006, ki je tudi stvarno pristojno za odločanje o takih zahtevkih, kot je obravnavani.

28 — Glej na primer njegov govor *The European Courts and the UK – What Future? A New Role for English Courts* na 13th Annual Law Reform Committee Lecture, 18. novembra 2014 (<http://www.barcouncil.org.uk/media-centre/speeches,-letters-and-reports/speeches-of-interest/>).